

DFE-004-001121

B. Ed. (Sem. I) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Sanskrit Content (SSC-3)

Faculty Code : 004

Subject Code : 001121

Time : 1½ Hours]

[Total Marks : 70

પરીક્ષાર્થીઓને સૂચના

૧. પ્રત્યેક MCQ ઉત્તરવહીના પ્રથમ પાના ઉપર પરીક્ષાર્થીએ બેઠક ક્રમાંક/પરીક્ષા કેન્દ્ર અને પરીક્ષાની તારીખ પોતાની સહી સાથે લખવાની રહેશે.
૨. પરીક્ષાર્થીને MCQ પ્રશ્ન પ્રકારનો પ્રશ્નપત્ર આપવામાં આવેલ છે. જે નિયત સમય મર્યાદામાં પૂર્ણ કર્યા બાદ ખંડ નિરીક્ષકને MCQ ઉત્તરવહી સુપરત કરવાની રહેશે.
૩. તમારી ઉત્તરવહીના કોઈ પણ ભાગમાં તમારું નામ અથવા નંબર લખવો નહીં (નિર્દિષ્ટ જગ્યા સિવાય) અથવા પોતાની ઓળખ છતી થાય તેવી કોઈ નિશાની કરવી નહીં.
૪. તમોને આપેલી MCQ ઉત્તરવહી, પરીક્ષા ખંડ છોડતા પહેલાં ખંડ નિરીક્ષકને સુપરત કરવી.
૫. લેખનસામગ્રી, ગણિતનાં સાધનો કે એવી કોઈ પણ ચીજની કોઈ પણ બીજા પરીક્ષાર્થી સાથે આપ-લે કરવાની સખત મનાઈ છે.
૬. પ્રશ્નપત્રનો વહેંચાઈ ગયા પછી ૩૦ મિનિટ સુધી અને પરીક્ષાના સમયની છેલ્લી ૧૦ મિનિટ દરમિયાન તમોને કોઈ પણ સંજોગોમાં પરીક્ષા ખંડની બહાર જવા દેવામાં આવશે નહીં.
૭. જો તમો
 - (અ) પરીક્ષા સમય દરમિયાન પરીક્ષા ખંડમાં તમારી સાથે કોઈ પણ પુસ્તક અથવા કોઈ પણ પ્રકારના લખાણ કે નોંધવાળી કાગળની કાપલી કે વસ્તુ લાવશો અગર,
 - પરીક્ષા ચાલુ હોય ત્યારે બીજા પરીક્ષાર્થી સાથે વાત કરશો કે કોઈ પણ રીતે સંદેશો મોકલવા વ્યવહાર કરશો અગર,
 - બીજી કોઈ પણ જાતની ગેરરીતિ કરશો અથવા ગેરરીતિ કરવાનો પ્રયત્ન કરશો અગર,
 - પરીક્ષા પૂરી થયા બાદ પરીક્ષાખંડ છોડતી વખતે તમોને આપેલી તમારી કોઈ પણ લખેલી કે કોરી ઉત્તરવહીઓ સાથે લઈ જશો કે પરીક્ષાખંડમાં આમ કરવાના ઈરાદાથી કોઈ પ્રવૃત્તિ કરશો તો શિક્ષાને પાત્ર બનશો તથા તમને પરીક્ષામાંથી ઉઠાડી મૂકવામાં આવશે અને તમારા વિષે તેનો યુનિવર્સિટીને તાત્કાલિક રિપોર્ટ કરવાનો નિરીક્ષકને અધિકાર છે.
 - (બ) જે પરીક્ષાર્થી મુખ્ય કે અન્ય નિરીક્ષકની સૂચનાનો અનાદર કરશે કે ઉદ્ધત અથવા અયોગ્ય વર્તન પરીક્ષાખંડમાં દાખવશે અથવા નિયમોનો ઈરાદા પૂર્વક ભંગ કરશે તે શિક્ષાને પાત્ર બનશે અને મુખ્ય નિરીક્ષક તેને પરીક્ષામાંથી તાત્કાલિક ઉઠાડી મૂકી શકશે.
 - (ક) ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણેની તેમજ યુનિવર્સિટીના ઓર્ડિ. માં દર્શાવેલી ગેરરીતિ જો કોઈ પરીક્ષાર્થી આચરશે તો તે પરીક્ષાર્થીને મુખ્ય નિરીક્ષક પરીક્ષા ખંડમાંથી બહાર મોકલી શકશે.
 - (ડ) પરીક્ષાખંડમાં મોબાઈલ ટેલિફોન કે પેજર જેવાં સાધનો લાવશો તો મુખ્ય નિરીક્ષક આ સાધનોને જપ્ત કરી શકશે.
૮. પરીક્ષાનો સમય પૂરા થવાની ૧૦ મિનિટ અગાઉ સંકેતનો ઘંટ વાગશે ત્યારે તમો લખવાનું બંધ કરી તમારી ઉત્તરવહીઓ તમારા ખંડના નિરીક્ષકને સુપરત કરવા તૈયાર રહેશો. જ્યાં સુધી નિરીક્ષક બધાની ઉત્તરવહીઓ એકઠી કરી લે નહીં ત્યાં સુધી તમારે તમારી બેઠક છોડવી નહીં.

Instructions to Candidates

1. The candidate will have to write his seat number/centre of examination and date of examination along with his/her signature on the first page of each MCQ answer sheet.
2. The candidate is supplied with MCQ question paper, which he will have to complete in given fixed time and will have to submit the MCQ Answer Sheet to the block supervisor.
3. You should not write your name or number in any part of your Answer Sheet (except specified space) OR you should not put any sign whereby you identity can be made out.
4. The MCQ Answer Sheet given to you should be submitted to block supervisor before leaving the examination block.
5. The exchange of writing material, tools of mathematics and such similar things with other students is strictly prohibited.
6. Up to 30 minutes after distribution of question papers and in last 10 minutes of the examination time you will not be allowed to go outside the block under any circumstances.
7. If you
 - (a) Will bring any textbook or any type of writing or any strip of paper with notes or any other thing in the examination hall with you during the examination time. OR
 - Talk with other candidate during examination or try to send message by any means or do any communication OR will do any type of mal practice or will attempt for any mal practice. OR
 - Will carry your any written answer books or blank answer book with you while leaving the examination hall after completion of examination. OR will do any activity with intention of doing so, you will be liable to punishment or you will be expelled from the examination the supervisor has the right to send immediately the report to the University.
 - (b) The candidate who will disobey the instructions given by chief or other supervisor OR will show rude or inappropriate behaviour in the examination hall, the supervisor will immediately debar the candidate from the examination.
 - (c) If any candidate does any of the above mentioned mal practices or as mentioned in the Ord. of University, the chief supervisor will send the candidate out of the examination hall.
 - (d) The chief supervisor will seize the instruments like mobile telephone or pager if you bring in the hall.
8. 10 minutes before the completion of examination an indicative bell will ring. You should stop writing at that time you become ready to submit your answer books to your block supervisor. You should not leave your seat until the supervisor does not complete the collection of all the answer books.

- 1 माधवः मूकं _____ करोति ।
(A) वाचालं
(B) विचलितं
(C) ज्ञानी
(D) विवेकी
- 2 कृषकः _____ गच्छति ।
(A) मंदिरम्
(B) गोष्ठम्
(C) वनम्
(D) गृहम्
- 3 शम्भुनाथस्य पत्नी किमर्थं सह भोजनं न करोति ?
(A) एकः एव पेटिका अस्ति ।
(B) एकः एव थालिका अस्ति ।
(C) एकः एव आसन्दः अस्ति ।
(D) एकः एव कृत्रिम दंतावलि अस्ति ।
- 4 श्वानस्य दंशनस्वभावस्य परीक्षणम् _____ भविष्यति ।
(A) अधुना
(B) ह्यः
(C) श्वः
(D) रविवासरे
- 5 बालः किमर्थं खिन्नः अस्ति ।
(A) एकाकी अस्ति
(B) गृहकार्यं अस्ति
(C) क्षुधातुरः अस्ति
(D) मित्रं नास्ति

- 6 'पटोल' शब्दस्य अर्थ कः ?
- (A) कोथुं
(B) दुंगली
(C) परवर
(D) दूधी
- 7 शिवस्य नेत्राणि _____ सन्ति ।
- (A) त्री
(B) त्रीणि
(C) त्रयोदश
(D) त्रिंशत्
- 8 अजाशिशुः किमर्थं रोदिति ।
- (A) जननी स्मरति
(B) तृषातुरं भवति
(C) क्षुधातुर भवति
(D) मार्गं विस्मरति
- 9 शृगालः अजाशिशुं किं न वदति ?
- (A) मया सह चलतु
(B) किमर्थं रोदिति ?
(C) भवान् कः ?
(D) तत्र व्याघ्रः अस्ति।
- 10 _____ सह कुत्रपि न गमनीयम् ।
- (A) शृगालेन
(B) अपरिचितेन
(C) तातेन
(D) मित्रेण

- 11 'एवं तर्हि श्रुतिः खाधताम् ।' एतद् वाक्यं कः वदति ?
- (A) शकारः
(B) शर्विलकः
(C) चारुदत्तः
(D) शूद्रकः
- 12 पुरुषैराधिष्ठितः शकारः कीदृशः आसीत् ?
- (A) पाशबद्ध
(B) पश्चादबाहुबद्धः
(C) प्रसन्नः
(D) दुःखिनः
- 13 आश्रय प्रवेशात् पूर्वं सत्यदेवेन किं करणीयम् ?
- (A) अहङ्कारस्य त्यागः करणीयः
(B) दुर्वृत्तत्यागः करणीयः
(C) श्वेतवस्त्राणि धारणीयानि
(D) काषायवस्त्राणां त्यागः करणीयः
- 14 एकस्मिन् दिवसे किं नामधेयः स्वामी आश्रमम् आगतः ?
- (A) विवेकसागरः
(B) विनयकान्त
(C) सत्यदेव
(D) शिवानन्द
- 15 गान्धिमहोदयस्य ध्येयं किम् आसीत् ?
- (A) स्वातन्त्र्यप्राप्ति
(B) अस्पृश्योद्धारः
(C) सर्वोदयः
(D) अन्येषां सेवा

- 16 स्वातन्त्रान्दोलनस्य व्यवहारः आरम्भदिनेषु कुत्र प्राचलत् ?
- (A) वर्धा-आश्रमे
(B) साबरमती-आश्रमे
(C) दाण्डी समीपे
(D) पालडी ग्रामे
- 17 'भट्टारक चारुदत्त, शरणागतोऽस्मि ।' इदं वचनं क वदति ?
- (A) शकारः
(B) नागरिकः
(C) शर्विलकः
(D) चारुदत्तः
- 18 आपत्काले वृद्धानां वचनं _____ । रिक्तस्थाने उचितं पदं किम् ?
- (A) पेयम्
(B) देयम्
(C) ग्राह्यम्
(D) नेयम्
- 19 किं दृष्ट्वा कपोताः लुब्धाः अभवन् ?
- (A) तण्डुलकणान्
(B) व्याघ्रम्
(C) विस्तीर्णजालम्
(D) गोधूमकणान्
- 20 वायसस्य नाम किम् आसीत् ?
- (A) लुब्धकः
(B) हिरण्यकः
(C) चित्रग्रीवः
(D) लघुपतनकः

- 21 सः तीक्ष्णैः दन्तेः जालं _____ प्रायतत । – रिक्तस्थाने उचित कृदन्तं किम् ?
- (A) छित्त्वा
(B) छेदनीयम्
(C) छेत्तुम्
(D) छिन्नम्
- 22 प्रभातकाले वायसः कम् अपश्यत् ?
- (A) मूषकम्
(B) वृक्षम्
(C) कपोतम्
(D) व्याधम्
- 23 कोकिलः कदा मधुरैः वयोभिः यूनां मनः निहन्ति ?
- (A) ग्रीष्म ऋतौ
(B) शिशिरे
(C) वसन्ते
(D) हेमन्ते
- 24 प्रमदाजनानां कर्णेषु किंनान् पुष्पं शोभते ?
- (A) किंशुकम्
(B) नवमल्लिकावाः पुष्पम्
(C) अशोकम्
(D) नवकर्णिकारम्
- 25 वसन्ते पवनः कीदृशो भवति ?
- (A) उष्णः
(B) कठोरः
(C) सुगन्धिः
(D) मृदुः

- 26 वसन्तेः सौभाग्यं कस्मै दक्षति ?
- (A) वापीजलेभ्यः
(B) प्रमदाजनेभ्यः
(C) आम्रदुमेभ्यः
(D) (A), (B), (C) – एतेभ्यः त्रिभ्यः
- 27 लाक्षारसरखितानि वासांसि कीदृशानि सन्ति ?
- (A) तनूनि
(B) दीर्घाणि
(C) शिथिलानि
(D) सुदृढानि
- 28 अन्नं कस्मै दातव्यम् ?
- (A) जडाय
(B) दीनाय
(C) क्षुधिताय
(D) तृषार्ताय
- 29 वृश्चिकस्य विषं कुत्र भवति ?
- (A) तस्य पृच्छे
(B) तस्य मस्तके
(C) तस्य दन्ते
(D) तस्य सर्वाङ्गे
- 30 पापस्य कारणं किम् ?
- (A) लोभः
(B) कामः
(C) अज्ञानम्
(D) क्रोध

- 31 राजानः कैः पश्यन्ति ?
- (A) वैदैः
(B) नेत्रैः उपनेत्रैः वा
(C) शास्त्रैः
(D) चारैः
- 32 चलाचले संसारे कः जीवति ?
- (A) यौवनं यस्य सः
(B) वित्तं यस्य सः
(C) कीर्तिः यस्य सः
(D) चित्तं यस्य सः
- 33 प्राचीन समये गुर्जरराज्ये कः विश्वविद्यालयः आसीत् ?
- (A) नालन्दा विश्वविद्यालय
(B) गुजरात विश्वविद्यालय
(C) तक्षशिला विश्वविद्यालय
(D) वलभी विश्वविद्यालय
- 34 महावीरस्य उपदेश्यः केन नाम्ना प्रसिद्धः वर्तते ?
- (A) आगमनाम्ना
(B) निगमनाम्ना
(C) स्मृतिनाम्ना
(D) मीमांसानाम्ना
- 35 भगवतः महावीरस्य जन्म कदा अभवत् ?
- (A) प्रथमायां ख्रिस्तशताब्दाम्
(B) तृतीये ख्रिस्तवत्सरे
(C) ख्रिस्तात् पूर्वं प्रायः पञ्चभ्यां शताब्धाम्
(D) ख्रिस्ताब्दे द्वितीये

- 36 वेदाः कति सन्ति ?
- (A) त्रयः
(B) चत्वारः
(C) पञ्च
(D) अष्ट
- 37 नालन्दाविश्वविद्यालयः कस्मिन् प्रदेशे अभवत् ?
- (A) पंजाब प्रदेशे
(B) गुजरात प्रदेशे
(C) मगध राज्ये
(D) महाराष्ट्र राज्ये
- 38 सुरासुरगणाः देवस्य किं न विदुः ?
- (A) स्वरूपम्
(B) अन्तरम्
(C) निवासम्
(D) आरम्भम्
- 39 ऋषिः किं व्रतं चरिष्यति ?
- (A) अनृतात् सत्यं प्रति गमनार्थम्
(B) अग्निम्
(C) देवानां देवम्
(D) यज्ञम्
- 40 चातक शिशुः किं पातुं न अर्हति ?
- (A) कूपजलम्
(B) नदीजलम्
(C) मेघजलम्
(D) मधु

- 41 कृषकेण कस्मे उपदेशः दत्तः आसीत् ?
- (A) स्वयम्भ्यै
(B) स्वपुत्राय
(C) स्वभ्रात्रे
(D) स्वस्य प्रातिवेशिकाय
- 42 धारादेशे केषां पूजा भवति ?
- (A) नृपाणां
(B) सर्वेषां
(C) जनानां
(D) गुणानां
- 43 गांन्धि महोदयस्य वचनं श्रुत्वा कः व्यपन्नतः ?
- (A) स्वामिसत्यदेवस्य संशयः
(B) वस्त्रत्यागः
(C) सत्यदेवस्य दुराग्रह
(D) सर्वेषां सङ्कल्प
- 44 कः चक्रधारकः विष्णुः भवति ?
- (A) विश्वपालकः देवः
(B) भगवान् नारायणः
(C) भोजराजः
(D) युवा पण्डितः
- 45 दानग्रहणेन कस्य गर्वः शान्त भविष्यति ?
- (A) भोजराजस्य
(B) प्रजाजनस्य
(C) सभापण्डितस्य
(D) घटपण्डितस्य

- 46 अहम् अग्निं पुरोहितम् _____ । रिक्तस्थाने उचितं क्रियापदं किम् ?
- (A) ईडे
(B) ईड्वहे
(C) ईदे
(D) ईडमे
- 47 देवाय _____ नमः । – रिक्तस्थाने उचितं सर्वनामपदं किम् ?
- (A) तेन
(B) तस्मै
(C) तस्यै
(D) तस्यात्
- 48 वयं त्वां _____ ब्रजायः । रिक्तस्थाने 'त्वाम्' इत्यस्य योग्यं विशेषणरूपं किम् ?
- (A) शरणम्
(B) शरणार्थिनम्
(C) शरण्यम्
(D) शरणे
- 49 भवान् सेवाकार्याय प्रवृत्तः _____ । रिक्तस्थाने लृट् लकारीयं योग्यं क्रियापदं किम् ?
- (A) भवनः
(B) भवतु
(C) भवेत्
(D) भविष्यति
- 50 महाराजनिकटे _____ इच्छामि । – रिक्तस्थाने उचितं कृदन्तं किम् ?
- (A) गतः
(B) गत्वा
(C) गन्तुम्
(D) गमनीयम्

- 51 'निरालम्बमीशम्' – एतस्य सन्धिविच्छेदः कः ?
- (A) निर् + आलम्बं + ईशम्
 (B) निरालम्बम् + ईशम्
 (C) निरालम्ब + ईशम्
 (D) निरालम्बम् + ईशम्
- 52 'लोभान्मोहश्च' – एतस्य सन्धि विच्छेदः कः ?
- (A) लोभा + मोहः + च
 (B) लोभात् + माहः + च
 (C) लोभा + मोह + च
 (D) लोभात् + मोह + च
- 53 'विदुषः + अध्यक्षतायाम्' संधियुक्तः शब्दः कः ?
- (A) विदुषोऽध्यक्षतायाम्
 (B) विदुषध्यक्षतायाम्
 (C) विदुषोध्यक्षता
 (D) विदुषोध्यक्षतायाम्
- 54 'कुक्कुटान् + अपि' संधियुक्तः शब्दः कः ?
- (A) कुक्कुटातपि
 (B) कुक्कुटादपि
 (C) कुक्कुटपि
 (D) कुक्कुटापि
- 55 अहह ! अभयम् अभयं शरणागतस्य । रेखाङ्कितस्य समासस्य प्रकारः कः ?
- (A) द्वितीया तत्पुरुष
 (B) तृतीया तत्पुरुष
 (C) चतुर्थी तत्पुरुष
 (D) सप्तमी तत्पुरुष

- 56 'तोयम्' इति शब्दस्य पर्याय शब्दः कः ?
- (A) तथापि
(B) तत्रापि
(C) तदपि
(D) सलिलम्
- 57 किमर्थं द्रोणाचार्यः एकलव्यं शिष्यरूपेण स्वीकारं कर्तुं न शक्नोति ?
- (A) सः ज्ञानवान् नास्ति ।
(B) सः धनुर्विधा न जानाति ।
(C) सः कौरवान् पाण्डवान् च पाठ्यति।
(D) सः कैवलं अर्जुनम् पाठ्यति ।
- 58 एकलव्यः अस्मान् _____ शिक्षयति ।
- (A) स्वयंज्योतिः स्वयंप्रज्ञा भवतु
(B) निष्ठावान् भवतु
(C) स्वयं शिष्य भवतु
(D) सिद्धिवान् भवतु
- 59 संस्कृत साहित्यक्षेत्रे अप्रतिमयोगदानाय _____ दीयते ।
- (A) ज्ञानपीठपुरस्कारः
(B) कालिदासपुरस्कारः
(C) वाल्मिकी पुरस्कारः
(D) अर्जुन पुरस्कार
- 60 सविता भ्रमणभाषस्य आरंभे _____ वदति ।
- (A) धन्यवादः
(B) पुनः निलामः
(C) क्षम्यताम्
(D) हरिओम्

- 61 अजन्टागुहायां _____ चित्रम् अस्ति ।
 (A) पिनाकपाण्याः
 (B) पद्मपाण्याः
 (C) गांडिवपाण्याः
 (D) दंडपाण्याः
- 62 _____ राशिस्थितः जामाता सदा वक्री क्रूरः च ।
 (A) मकरः
 (B) कन्याः
 (C) तुला
 (D) मिथुन
- 63 मनुष्य येनकेन प्रकारेण _____ प्राप्तुम् इच्छति ।
 (A) कुलं
 (B) धनं
 (C) रूपं
 (D) प्रसिद्धि
- 64 भारतदेशे _____ ज्योतिर्लिङ्गानि सन्ति ।
 (A) द्वादशः
 (B) विंशति
 (C) एकादश
 (D) नव
- 65 भगवद् गीतायाम् _____ अध्यायाः सन्ति ।
 (A) द्वादशः
 (B) एकादशः
 (C) अष्टादशः
 (D) एकः

66 गायत्रीमन्त्रस्य मन्त्रदृष्टा _____ अस्ति ।

- (A) विश्वामित्र
- (B) वरिवामित्र
- (C) गौतमः
- (D) कश्यप

67 संन्यासिना कस्य परीक्षा कृता ?

- (A) गुप्तचरस्य
- (B) दुर्गाध्यक्षस्य
- (C) दौवारिकस्य
- (D) स्वप्रभोः

68 तुम्बीधारकाः संन्यासिनः कुत्र भ्रमन्ति ?

- (A) वनात् वनम्
- (B) द्वारात् द्वारम्
- (C) कन्दरात् कन्दरम्
- (D) नगरे सर्वत्र

69 द्वारात् द्वारं के भ्रमन्ति ?

- (A) भिक्षुकाः
- (B) तुम्बीधारकाः संन्यासिनः
- (C) क्षुधार्ताः
- (D) पिपासिता

70 दौवारिकः कम् अपश्यत् ?

- (A) गुप्तचरम्
- (B) नृपम्
- (C) संन्यासिनम्
- (D) सैनिकम्

